

Sygn. akt IV U 863/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 11 lutego 2014 r.

Sąd Okręgowy w Tarnowie – Wydział IV Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w składzie:

Przewodniczący: SSO Mariusz Musiał

Protokolant: st. sekr. sądowy Jolanta Stawarz

po rozpoznaniu w dniu 11 lutego 2014 r. w Tarnowie na rozprawie

sprawy z odwołania J. W.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T.

z dnia 9 kwietnia 2013 r. nr (...)

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T.

o prawo do emerytury

I. zmienia zaskarżoną decyzję i przyznaje odwołującemu J. W. emeryturę od dnia (...)

II. zasądza od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T. na rzecz odwołującego J. W. kwotę 120 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

Sygn. akt IVU 863/13

UZASADNIENIE

wyroku z dnia 11 lutego 2014 r.

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T. decyzją z dnia 9 kwietnia 2013 r. odmówił J. W. przyznania emerytury na podstawie przepisów ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. Nr 162 poz 1118 z zm), ponieważ nie spełnia warunków niezbędnych do ustalenia prawa do tego świadczenia, gdyż nie udowodnił 15 lat pracy w szczególnych warunkach. Organ rentowy nie uznał jako pracy w szczególnych warunkach okresu zatrudnienia od 04.12.1974 r. do 20.08.1995 r., ponieważ w świadectwie wykonywania pracy w warunkach szczególnych nie powołano się na Rozporządzenie RM z dnia 07.02.1983 r., brak również w nim charakteru pracy.

J. W. w odwołaniu od decyzji domagał się jej zmiany i przyznania mu emerytury na podstawie ustawy o emeryturach i rentach z FUS, ponieważ pracował jako konserwator maszyn i urządzeń wydziałów uboju wieprzowego i wołowego ponad 15 lat w Zakładach (...) w T.. Była to praca w warunkach szkodliwych określona w wykazie A, dział XIV pkt. 25 Rozporządzenie RM z dnia 07.02.1983 r. Fakt ten zamierza wykazać zeznaniami świadków. Ponadto wnosił o zasądzenie kosztów postępowania. Ponadto pobierał zasiłek przedemerytalny w zw. z uznaniem przez Powiatowy Urząd Pracy w D., iż udowodnił 15 lat pracy w warunkach szczególnych.

Organ rentowy w odpowiedzi na odwołanie wniósł o jego oddalenie w związku z niespełnieniem przez odwołującego przesłanek z art. 184 ustawy o emeryturach i rentach z FUS z przyczyn podanych w uzasadnieniu.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

J. W. urodzony w dniu (...) ukończył 60 lat. Odwołujący legitymuje się wymaganym okresem składkowym i nieskładkowym w wymiarze ponad 30 lat na dzień 01.01.1999 r.

/okoliczności bezsporne/

W dniu 21.02.2013 r. odwołujący wystąpił z wnioskiem o ustalenie prawa do emerytury. Pobiera zasiłek przedemerytalny. Nie przystąpił do otwartego funduszu emerytalnego.

/dowód: wniosek z dnia 21.02.2013 r. –k. 1-2 ar czIII/.

Odwołujący w okresie od 26.10.1971 r. do 30.06.2000 r. pracował stale i w pełnym wymiarze czasu pracy w Wojewódzkim Przedsiębiorstwie (...) w T. na stanowisku konserwator maszyn i urządzeń, ślusarz konserwator. W okresie od 04.12.1974 r. do 20.08.1995 r. był zatrudniony na stanowisku konserwator maszyn i urządzeń wydziałów uboju wieprzowego i wołowego. Jego praca na tym stanowisku polegała na utrzymaniu ciągłości technicznej na linii uboju wieprzowego i wołowego, naprawiał awarię, konserwował urządzenia, robił przeglądy maszyn, wymieniał olej, naprawiał wózki transportowe. Warunki na uboju były ciężkie, temperatura wynosiła 12-18 stopni wilgotność ok.90%, praca na zmiany, produkcja była od 6.00, a druga zmiana pracowała do 23.00., w razie awarii była trzecia zmiana. Urządzenia sporadycznie naprawiał w warsztacie- magazynku zlokalizowanym pomiędzy halą uboju wieprzowego i hali uboju wołowego, gdzie przechowywano narzędzia. Pracę tę wykonywał stale w wymiarze pełnego etatu. Dostawał dodatek za pracę w szkodliwych warunkach i mleko. W tym okresie nie przebywał na urlopie bezpłatnym.

/dowód: świadectwo pracy z dnia 30.06.2001 r. – k. 7 ar czII,

świadectwo wykonywania pracy w war. Szczególnych –k. 8 ar czII,

zeznania świadka K. B. –k. 21v as,

zeznania świadka J. R. –k. 21 as,

zeznania świadka F. S. –k. 21v as,

zeznania świadka E. Ś. –k. 21v as,

zeznania odwołującego –k. 21v as/.

F. S. pracujący w Wojewódzkim Przedsiębiorstwie (...) w T. w okresie od 11.06.1971 r. do 31.08.2000 r. otrzymał od pracodawcy świadectwo wykonywania pracy w warunkach szczególnych z dnia 31.08.2000 r., z którego wynika, że w okresie od 19.01.1998 r. do 31.08.2000 r. stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał pracę ubojowiec wymienioną w wykazie A dział X poz. 8 pkt. 1 wykazu stanowiącego załącznik Nr 1 do zarządzenia Nr 16 Ministra Rolnictwa, Leśnictwa i Gospodarki Żywnościowej z dnia 31 marca 1988 r. w sprawie stanowisk pracy, na których wykonywane są prace w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze. Organ rentowy uznał mu ten okres jako okres pracy w warunkach szczególnych i przyznał mu prawo do emerytury decyzją z dnia 11.01.2013 r. przed ukończeniem przez niego 65 lat.

/dowód: świadectwo wykonywania pracy z dnia 31.08.2000 r. – k. 4 akt rentowych F. S.,

decyzja z dnia 09.09.2008 r. –k. 21 ar czII akt rentowych F. S..

Sąd zaakceptował zeznania świadków: K. B., J. R., F. S. i E. Ś. potwierdzające, że J. W. wykonywał w sposób ciągły i stale pracę w szczególnych warunkach w wymiarze pełnego etatu w Wojewódzkim Przedsiębiorstwie (...) w T. od 04.12.1974 r. do 20.08.1995 r. na stanowisku konserwator maszyn i urządzeń wydziałów uboju wieprzowego i wołowego.

Sąd w całości dał wiarę zeznaniom świadków, którzy pracowali u tego samego pracodawcy jako współpracownicy i przełożeniu odwołującego na przestrzeni spornego okresu i potwierdzili rodzaj pracy wykonywanej przez odwołującego bowiem w sposób spójny i konsekwentny wskazywali, iż w tym okresie pracował w szczególnych warunkach stale i w pełnym wymiarze czasu pracy na stanowisku konserwator maszyn i urządzeń wydziałów uboju wieprzowego i wołowego.

Depozycje te potwierdzały dowody z dokumentów.

Także zeznania odwołującego Sąd uznał za wiarygodne, ponieważ były spójne konsekwentne i nie zawierały wewnętrznych sprzeczności. Depozycje te potwierdziły wypowiedzi świadków współpracowników odwołującego, że praca na stanowisku konserwator maszyn i urządzeń wydziałów uboju wieprzowego i wołowego w Wojewódzkim Przedsiębiorstwie (...) w T. od 04.12.1974 r. do 20.08.1995 r. była świadczona w warunkach szkodliwych, a brak jest jakichkolwiek uzasadnionych podstaw, aby odmówić im właściwego dla nich waloru dowodowego.

Sąd pozytywie ocenił dowody z dokumentów, w szczególności zalegających w aktach rentowych, których autentyczność oraz wiarygodność, jak również poprawność materialna i formalna nie budziły wątpliwości Sądu, zarówno treść jak i forma dokumentów nie były kwestionowane przez strony postępowania. Brak było zatem jakichkolwiek podstaw, także takich jakie należałoby uwzględnić urzędu, aby dokumentom tym odmówić właściwego im znaczenia dowodowego w tym wynikającego z art. 244 i art.245 kpc. Sąd uznał, że wskazanie w świadectwie wykonywania pracy w szczególnych warunkach okresu wykonywania pracy w szczególnych warunkach w Zakładach (...) w T. z powołaniem się jedynie na przepisy resortowe nie może obciążać odwołującego skoro w toku postępowania ustalono charakter pracy odwołującego i jej podstawę w określonej w wykazie A, dział XIV pkt. 25 Rozporządzenie RM z dnia 07.02.1983 r.

Sąd uwzględnił również treść akt rentowych współpracownika odwołującego – F. S. zatrudnionego w Wojewódzkim Przedsiębiorstwie (...) w T. w okresie od 11.06.1971 r. do 31.08.2000 r., który otrzymał od pracodawcy świadectwo wykonywania pracy w warunkach szczególnych z dnia 31.08.2000 r. Z tego świadectwa wynika, że w okresie od 19.01.1998 r. do 31.08.2000 r. stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał pracę ubojowiec wymienioną w wykazie A dział X poz. 8 pkt. 1 wykazu stanowiącego załącznik Nr 1 do zarządzenia Nr 16 Ministra Rolnictwa, Leśnictwa i Gospodarki Żywnościowej z dnia 31 marca 1988 r. w sprawie stanowisk pracy, na których wykonywane są prace w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze. Organ rentowy uznał mu ten okres jako okres pracy w warunkach szczególnych i przyznał mu prawo do emerytury decyzją z dnia 11.01.2013 r. przed ukończeniem przez niego 65 lat.

Sąd rozważył, co następuje:

Przedmiotem postępowania było rozstrzygnięcie czy J. W. przysługuje prawo do emerytury w obniżonym wieku emerytalnym z tytułu wykonywania pracy w warunkach szkodliwych.

Zgodnie z art. 184 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2004 r. Nr 39, poz. 353 z późn. zm.) ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32, 33, 39 i 40, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy osiągnęli:

- 1)okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 60 lat - dla kobiet i 65 lat - dla mężczyzn oraz
- 2)okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27.

Stosownie do treści art. 32 ust. 1 i 2 ustawy o emeryturach i rentach z FUS ubezpieczonym urodzonym przed dniem 1 stycznia 1949 r., będącym pracownikami, o których mowa w ust. 2-3, zatrudnionymi w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, przysługuje emerytura w wieku niższym niż określony w art. 27 pkt 1. Za pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach uważa się pracowników zatrudnionych przy pracach o

znacznej szkodliwości dla zdrowia oraz o znacznym stopniu uciążliwości lub wymagających wysokiej sprawności psychofizycznej ze względu na bezpieczeństwo własne lub otoczenia w podmiotach, w których obowiązują wykazy stanowisk ustalone na podstawie przepisów dotychczasowych.

Z kolei art. 32 ust.4 stanowi, że wiek emerytalny, o którym mowa w ust. 1, rodzaje prac lub stanowisk oraz warunki, na podstawie których osobom wymienionym w ust. 2 i 3 przysługuje prawo do emerytury, ustala się na podstawie przepisów dotychczasowych, to jest na podstawie Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz.U. Nr 8, poz.43 z późn. zm.). Z §1 Rozporządzenia wynika, że jego treść stosuje się do pracowników wykonujących prace w szczególnych warunkach lub szczególnym charakterze, wymienione w §4-15 rozporządzenia oraz w wykazach stanowiących załącznik do rozporządzenia. § 2 ust.1 rozporządzenia ustala, że za okresy uzasadniające nabycie prawa do świadczeń na zasadach określonych w rozporządzeniu uważa się okresy, w których praca w szczególnych warunkach jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy. §4 pracownik, który wykonywał prace w szczególnych warunkach wymienione w wykazie A, nabywa prawo do emerytury, jeżeli spełnia łącznie następujące warunki:

- 1) osiągnął wiek emerytalny wynoszący 60 lat dla mężczyzn;
- 2) ma wymagany okres zatrudnienia, w tym co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

Kwestią sporną pomiędzy stronami było ustalenie, czy J. W. był zatrudniony w warunkach szczególnych w okresie zatrudnienia w Wojewódzkim Przedsiębiorstwie (...) w T. od 04.12.1974 r. do 20.08.1995 r. na stanowisku konserwator maszyn i urządzeń wydziałów uboju wieprzowego i wołowego skoro organ rentowy kwestionuje świadectwo wykonywania pracy w szczególnych warunkach w oparciu o świadectwo pracy, zeznania świadków oraz własne zeznania, dowody z dokumentów oraz w oparciu o akta rentowe świadka F. S..

Rozporządzenie Rady Ministrów z 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8, poz. 43) w § 2 ust. 2 zobowiązuje zakłady pracy do stwierdzenia okresów zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wyłącznie na podstawie posiadanej dokumentacji. Natomiast w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie postępowania o świadczenia emerytalno-rentowe i zasad wypłaty tych świadczeń (Dz. U. Nr 10, poz. 49) określone zostały środki dowodowe, które powinny być dołączone do wniosku, stwierdzające okoliczności uzasadniające przyznanie tego świadczenia (§ 4 ust. 3). W myśl § 21 ust. 1, 4 i 5 powołanego rozporządzenia środkiem dowodowym stwierdzającym okresy zatrudnienia są pisemne zaświadczenia zakładów pracy, wydane na podstawie posiadanych dokumentów, oraz legitymacje ubezpieczeniowe, a także inne dowody z przebiegu ubezpieczenia. W przypadku zaś ubiegania się pracownika o przyznanie emerytury lub renty z tytułu zatrudnienia w szczególnym charakterze, zaświadczenie zakładu pracy powinno stwierdzać charakter i stanowisko pracy w poszczególnych okresach oraz inne okoliczności, od których jest uzależnione przyznanie takiej emerytury lub renty. Wyjątek od zasady ustalonej w powołanym przepisie jest zawarty w § 22 wymienionego rozporządzenia, który przewiduje, że okresy zatrudnienia mogą być udowodnione zeznaniami świadków, gdy zainteresowany wykaże, że nie może przedstawić zaświadczenia zakładu pracy.

Sąd Najwyższy w uchwale z dnia 27 maja 1985 r., III UZP 5/85 wyjaśnił, że w postępowaniu o świadczenia emerytalno-rentowe dopuszczalne jest przeprowadzenie przed sądem pracy i ubezpieczeń społecznych dowodu z zeznań świadków na okoliczność zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, jeżeli zainteresowany wykaże, że nie może przedstawić zaświadczenia zakładu pracy.

Pogląd ten został rozwinięty w znowelizowanym art. 473 kpc, który stanowi, że w sprawach z zakresu prawa pracy i ubezpieczeń społecznych nie stosuje się przepisów ograniczających dopuszczalność dowodu ze świadków i z przesłuchania stron. W postępowaniu przed tymi sądami okoliczności mające wpływ na prawo do świadczeń mogą być udawadniane wszelkimi dostępnymi środkami dowodowymi (por. wyr. SN z dnia 02.02.1996 r. II URN 3/95 OSNP 1996/16/239). Skoro więc w niniejszej sprawie organ rentowy kwestionował świadectwo wykonywania pracy

w szczególnych warunkach z dnia 30.06.2000 r., zasadnym stało się ustalenie okoliczności w jakich odwołujący świadczył pracę w spornym okresie od 04.12.1974 r. do 20.08.1995 r. na podstawie zeznań świadków, jego zeznań oraz dowodów z dokumentów, w tym akt rentowych F. S.. W oparciu o nie Sąd ustalił, iż odwołujący był zatrudniony w szczególnych warunkach na stanowisku konserwator maszyn i urządzeń wydziałów uboju wieprzowego i wołowego. Jego praca na tym stanowisku polegała na utrzymaniu ciągłości technicznej na linii uboju wieprzowego i wołowego, naprawiał awarię, konserwował urządzenia, robił przeglądy maszyn, wymieniał olej, naprawiał wózki transportowe. Warunki na uboju były ciężkie, temperatura wynosiła 12-18 stopni wilgotność ok.90%, praca na zmiany, produkcja była od 6.00, a druga zmiana pracowała do 23.00., w razie awarii była trzecia zmiana. Urządzenia sporadycznie naprawiał w warsztacie- magazynku zlokalizowanym pomiędzy halą uboju wieprzowego i hali uboju wołowego, gdzie przechowywano narzędzia. Pracę tę wykonywał stale w wymiarze pełnego etatu. Dostawał dodatek za pracę w szkodliwych warunkach i mleko. Praca na tym stanowisku została zaliczona zgodnie z wykazem A dział XIV pkt. 25 Rozporządzenie Rady Ministrów z 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, do prac w szczególnych warunkach, których wykonywanie uprawnia do niższego wieku emerytalnego tj. wykonywał prace polegające na

bieżącej konserwacji agregatów i urządzeń oraz prace budowlano-montażowe i budowlano-remontowe na oddziałach będących w ruchu, w których jako podstawowe wykonywane są prace wymienione w wykazie. Odwołujący wykonywał swoje prace na wydziale, w którym wykonywane były prace w szczególnych warunkach określone w wykazie A dział X pkt. 8 Rozporządzenie Rady Ministrów z 7 lutego 1983 r. tj. prace wykonywane bezpośrednio przy uboju zwierząt. Po uwzględnieniu wyżej wskazanego okresu w łącznym wymiarze ponad 15 okresu wykonywania pracy w szkodliwych warunkach odwołujący legitymuje się wymaganym okresem pracy w warunkach szkodliwych określonych w wykazie A w wymiarze co najmniej 15 lat.

Równie ważna dla rozstrzygnięcia sprawy była okoliczność, że F. S. – wykonujący pracę u tego samego pracodawcy na stanowisku między innymi na stanowisku ubojowiec, któremu organ rentowy w oparciu o świadectwo wykonywania pracy w warunkach szczególnych uznał okres: od 19.01.1998 r. do 31.08.2000 r. tę pracę wymienioną w wykazie A dział X poz. 8 pkt. 1 wykazu stanowiącego załącznik Nr 1 do zarządzenia Nr 16 Ministra Rolnictwa, Leśnictwa i Gospodarki Żywnościowej z dnia 31 marca 1988 r. w sprawie stanowisk pracy, na których wykonywane są prace w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze. Organ rentowy uznał mu ten okres jako okres pracy w warunkach szczególnych i przyznał mu prawo do emerytury decyzją z dnia 11.01.2013 r. przed ukończeniem przez niego 65 lat. W tym wypadku organ rentowy nie kwestionował wskazania przez pracodawcę przepisów resortowych tak jak to zrobił w przypadku odwołującego. Zasada równego traktowania ubezpieczonych w podobnych okolicznościach skłania do jednakowego rozstrzygnięcia tych spraw.

Biorąc powyższe ustalenia pod uwagę odwołujący spełnia przesłanki do przyznania emerytury w obniżonym wieku emerytalnym w związku z wykonywaniem pracy w szczególnych warunkach, wynikające z treści art. 32 w zw. z art. 184 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, a w szczególności § 4 rozporządzenia Rady Ministrów z 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. 1983 r. nr 8, poz. 43 z póź. zm). J. W. osiągnął bowiem wiek 60 lat (...)posiada wymagany okres zatrudnienia 25 lat okresów składkowych, nieskładkowych, a przede wszystkim spełnia kwestionowaną dotąd przez organ rentowy przesłankę w postaci co najmniej 15-letniego okresu pracy w szczególnych warunkach, ponieważ po uznaniu mu spornego okresu pracy w warunkach szczególnych tj. od 04.12.1974 r. do 20.08.1995 r. w wymiarze ponad 15 lat, kiedy stale i w pełnym wymiarze czasu pracy pracował jako konserwator maszyn i urządzeń wydziałów uboju wieprzowego i wołowego legitymuje się ponad 15-letnim okresem pracy w warunkach szczególnych. Odwołujący w dniu (...). osiągnął wiek emerytalny i od tego dnia Sąd przyznał mu w pkt. I wyroku prawo do emerytury zgodnie z art. 129 ust. 1 powołanej ustawy.

Mając na względzie powyższe orzeczono na podstawie powołanych przepisów prawa materialnego i art.477¹⁴ §2 kpc.

Zgodnie z zasadą odpowiedzialności za wynik postępowania Sąd zasądził w pkt. II. wyroku od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T. na rzecz odwołującego kwotę 120 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania – zastępstwa

procesowego na podstawie § 11 ust. 2 w zw. z § 2 ust. 2 i § 3 ust. 1 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz. U. Nr 163, poz. 1349 ze zm) uwzględniając nakład pracy pełnomocnika procesowego.